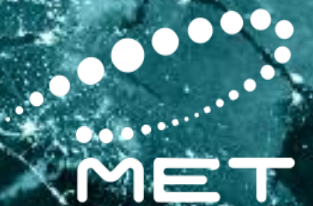

Az európai földgázpiac változásai és globális kihívásai

- (i) A földgáz-értéklánc bemutatása**
- (ii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami nem változott**
- (iii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami változott**
- (iv) A változások hatásai és a legfontosabb kihívások**

A kereskedelem feladata a többi értéklánc elem optimalizálása

Gázipari értéklánc

Kutatás & Termelés

- Nagy földgáz-készletek távol a felhasználástól
- Egyenletes ütemezésű termelés

Szállítás

- Természetes monopólium
- Szabályozott iparág

Tárolás

- Szezonális, napok közötti és napon belüli ingadozások kezelése

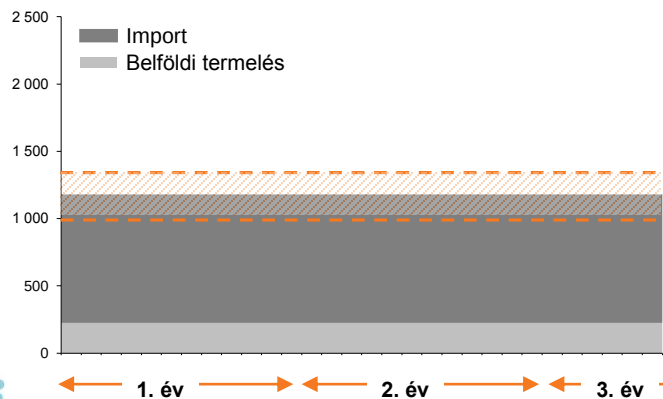
Kereskedelem

- Az értéklánc minden eleméhez hozzáfér
- További rugalmasság a kereskedelmi portfóliókban

Fogyasztás

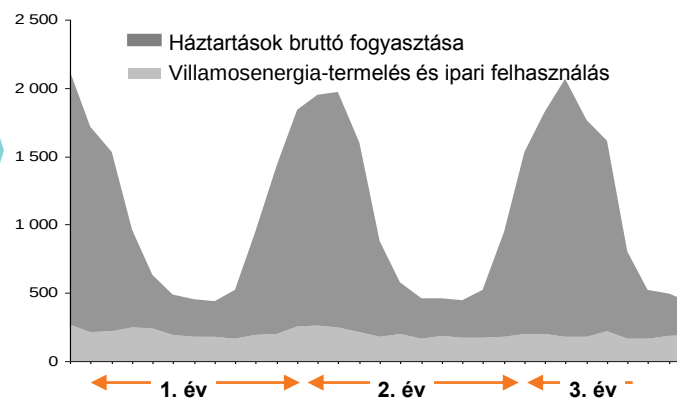
- Minden felhasználónak saját fogyasztói profilja van
- Szezonális ingadozás a fogyasztási csúcsokban a téli időszakban

Havi termelés/ import (mcm) (Magyarország)

A szállításnak, a tárolásnak és a kereskedelemnek kell megoldani a termelés és fogyasztás közötti különbséget

Havi fogyasztás (mcm) (Magyarország)

Az olajiparral ellentétben a földgáziparnak jelenleg nincs globális piaca

Alapvető különbségek az olaj- és a gázipar között

	Olajipar	Földgázipar
Kutatás és Termelés	▶ Világszerte az gáz- és olajkutatás és -termelés az olajra koncentrál az olaj globális piaca miatt. ▶ A kutatás és termelést nagy nemzetközi piaci szereplők uralják.	▶ A termék mellé megfelelő infrastruktúrára is szükség van, ezért a földgáz kisebb prioritást élvez, mint az olaj.
Szállítás	▶ Rugalmas logisztika és szállítás ▶ Versengő technológiák versengő árakat eredményeznek ▶ Új finomítókra és/vagy a régi létesítmények fejlesztésére van szükség	▶ Monopol pozíciójú rendszerirányítók, és szabályozott árak jellemzik ▶ Az LNG, mint a szállítás egy új módja lassan újraformálja a piacot
Tárolás	▶ A nagy stratégiai készletek garantálják az ellátást ▶ Alacsonyabb költségek, és alacsonyabb komplexitás	▶ Tárolás bonyolultabb, nagyobb beruházást igényel, ami magasabb árakat eredményez ▶ Megfelelő geológiai formációkra van szükség
Kereskedelem	▶ Globalizált piac ▶ Nagy nemzetközi árutőzsde ▶ Magasabb hatékonyság és likviditás	▶ Régiós piacokon alapszik ▶ Lassú globalizálódás az LNG-n keresztül
Fogyasztás	▶ Erős kötelezettség-vállalás a felhasználás csökkentésére környezetvédelmi okokból	▶ (iv) fejezet

Témák

- (i) A földgáz-értéklánc bemutatása
- (ii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami nem változott
- (iii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami változott
- (iv) A változások hatásai és a legfontosabb kihívások

A nyugat- és kelet-európai régiók egészen eltérő képet mutatnak ellátásbiztonsági szempontból

Ellátásbiztonsági különbségek a nyugat-európai térség illetve a K-EU régió között (2007)

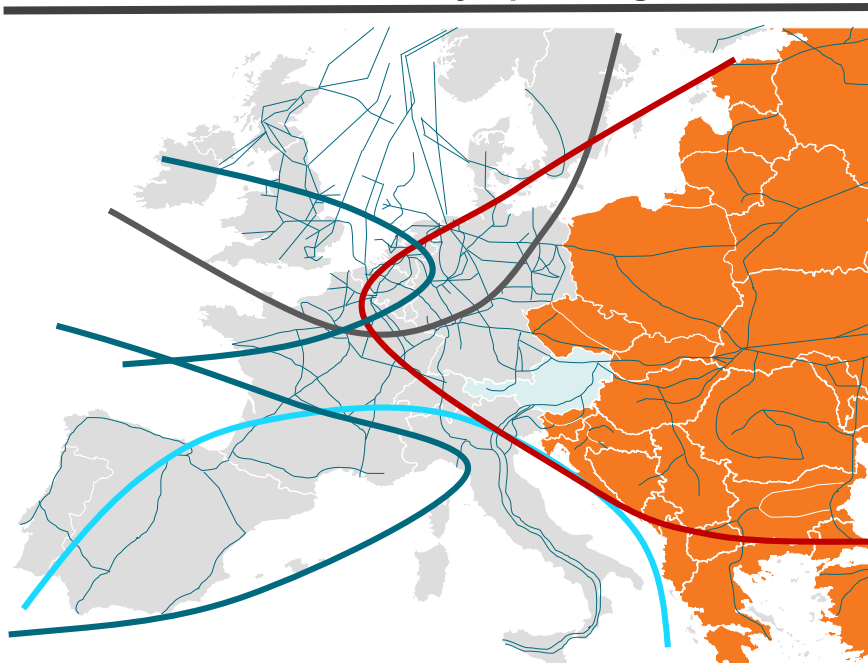
NY-EU infrastruktúra

- ▶ Párhuzamos K-NY irányú tranzitutak
- ▶ Kiépített É-NY-i infrastruktúra
- ▶ Csatlakozik a globális LNG-piachoz

NY-EU földgázforrásai és fogyasztása

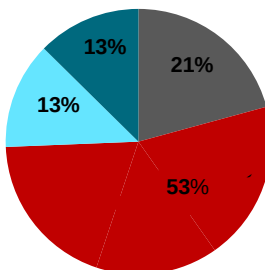
- ▶ Számos egymással versengő forrás kínál versenyképes és megbízható földgázt a régió számára
- ▶ Ellátásbiztonság

Szállítóvezetékek és versenyképes földgáz-források

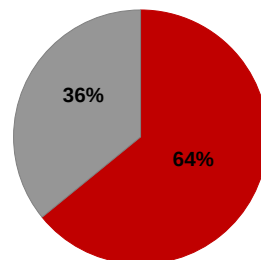
NY-EU forrás-diverzifikációja

- Észak-Afrikai földgáz
- Északi-tengeri földgáz
- Nyugat-Szibériai földgáz
- LNG / egyéb

KKEU forrás-diverzifikációja

- Russia
- other

K-EU infrastruktúra

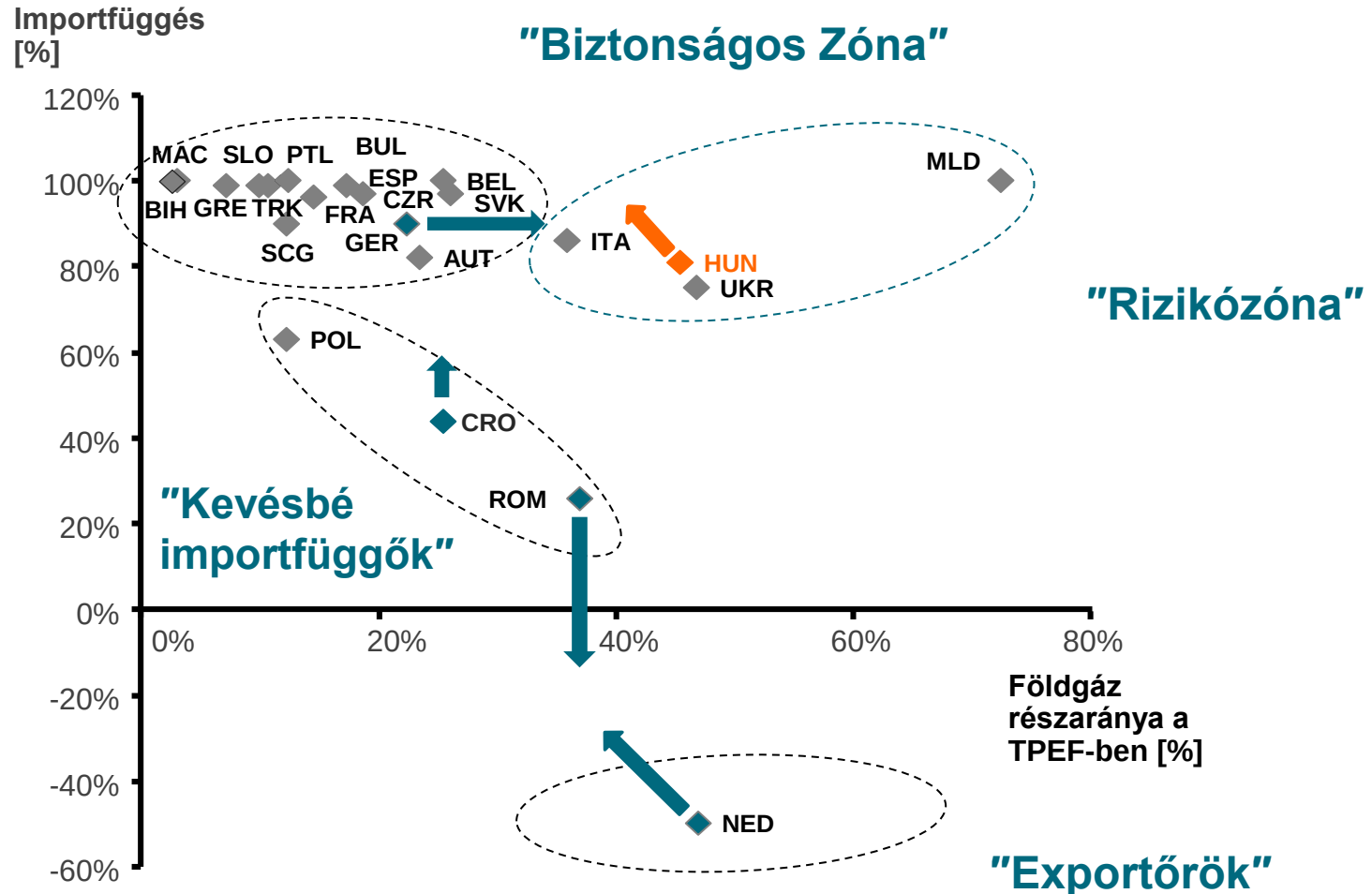
- ▶ K-NY irányú infrastruktúra
- ▶ Hiányzó csomópontok – egy iránytól való függés
- ▶ Nincs LNG hozzáférés

K-EU régió földgázforrásai és fogyasztása

- ▶ Túlzott mértékben **egy forrásra** támaszkodik
- ▶ **Magasabb árak** a kisebb verseny miatt
- ▶ Ellátásbiztonsággal kapcsolatos problémák

Az európai hazai termelés továbbra is alacsony részét adja a kontinens gáz- és energiafelhasználásának

Importfüggőség vs. a földgáz részaránya a TPEF¹⁾ –ban Európában

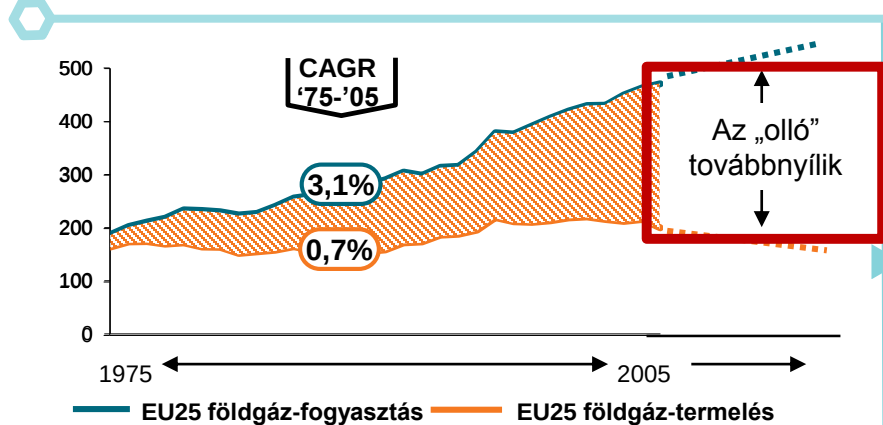
Témák

- (i) A földgáz-értéklánc bemutatása
- (ii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami nem változott
- (iii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami változott
- (iv) A változások hatásai és a legfontosabb kihívások

A teljes európai piacon jelen van egy folyamatosan növekvő igény új források és a meglévő források diverzifikációja iránt...

Ellátásbiztonság Európában - földgáz

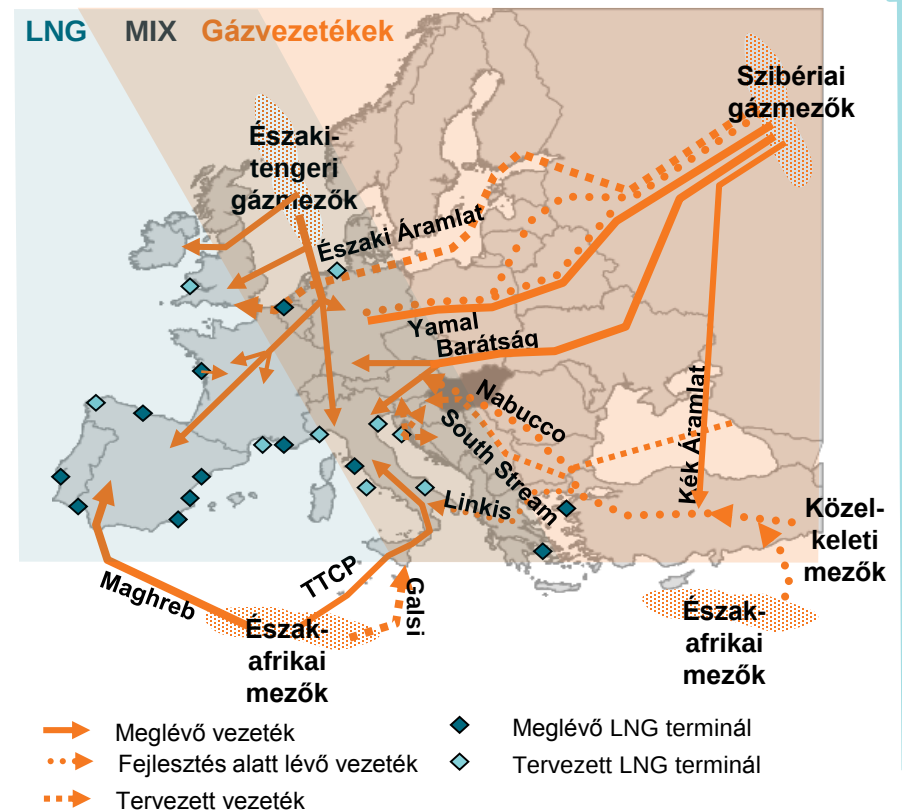
EU25 országain belüli kínálat és fogyasztás [bcm]

Tároló-mobilkapacitások az EU25 országokban [bcm]

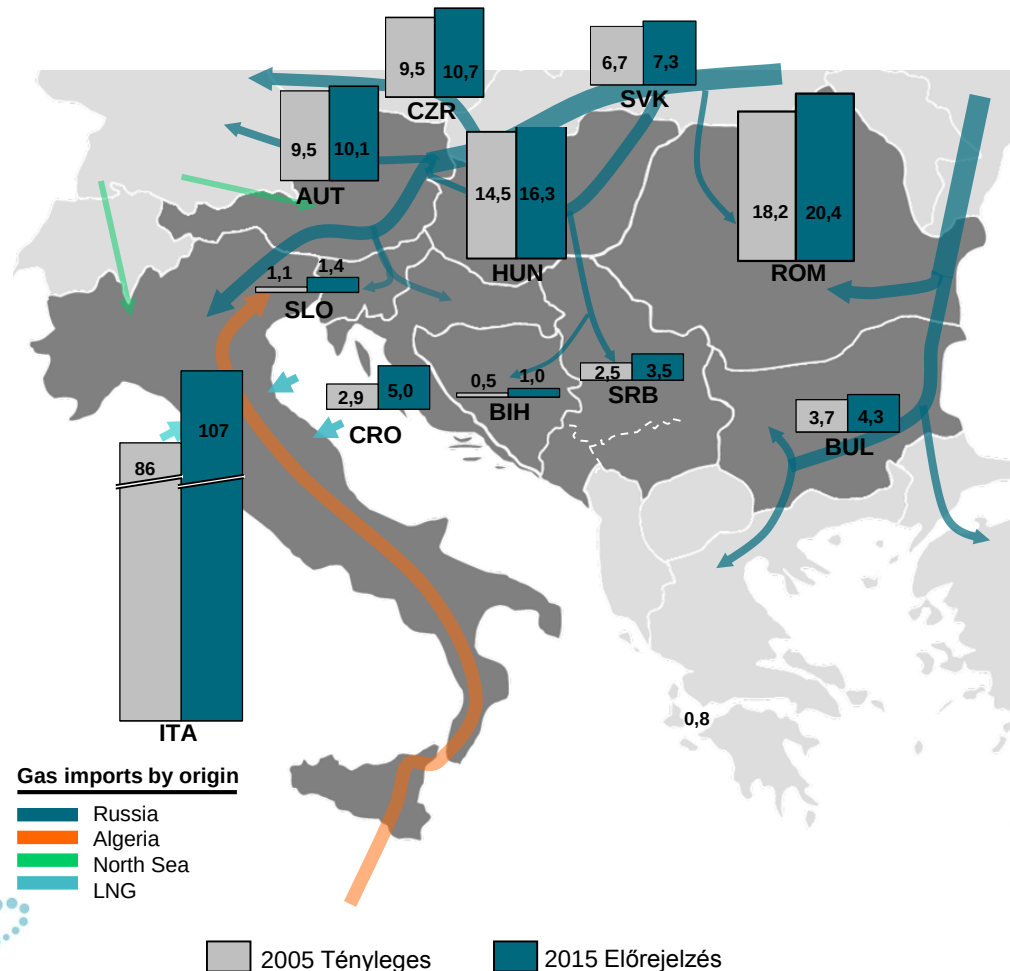

Európa forráshálójai és LNG termináljai

A földgázigény várhatóan drasztikusan növekedni fog a tágabb közép-keleti-európai régióban

Importútvonalak, várható és tényleges gázfogyasztás a tágabb KKEU régióban (bcm/év)

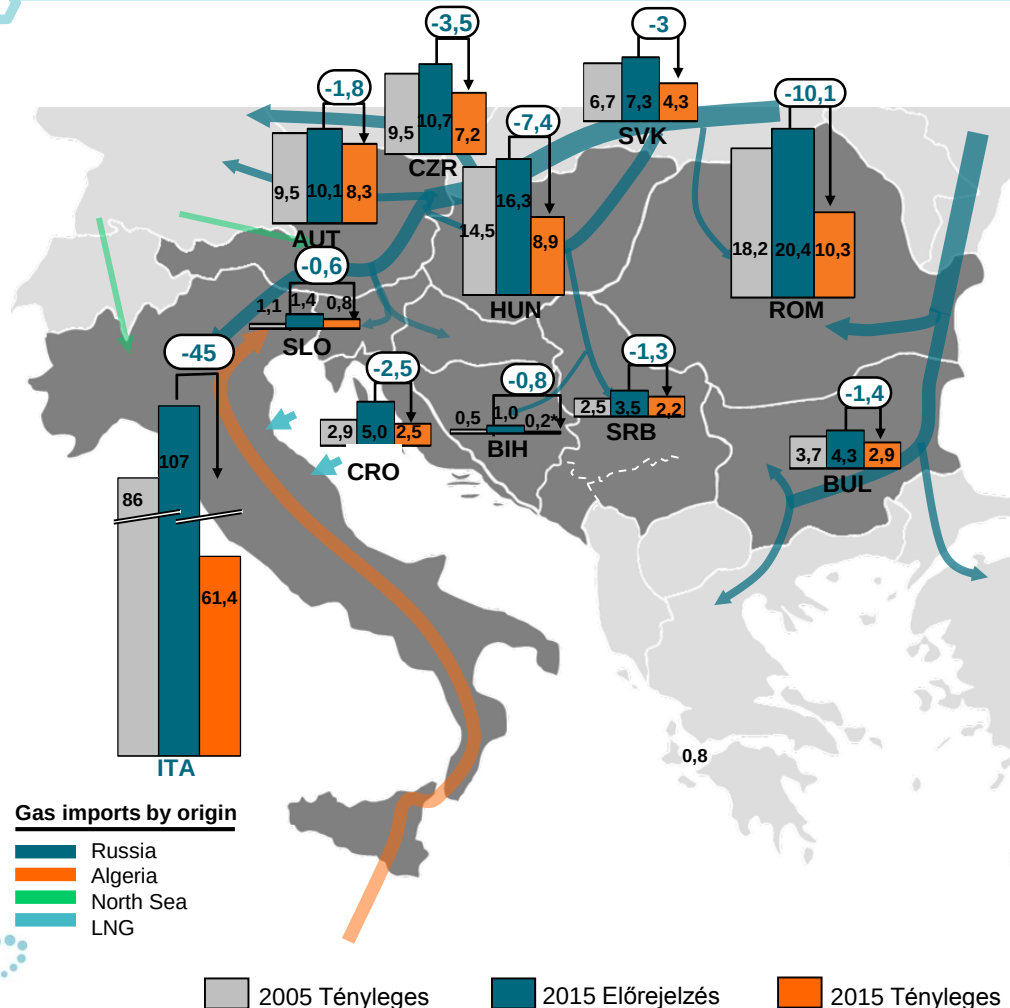

Régiós piaci változások 2007-ben

- Észak-Olaszország Európa leggyorsabban fejlődő piaca 20 bcm-es növekedéssel 10 év alatt
- A balkáni régióban 8-9 bcm növekedés várható
- Közép-Kelet-Európa országaiban mérsékelt, 10%-os növekedés várható, de a csökkenő saját termelés további importigényt fog generálni

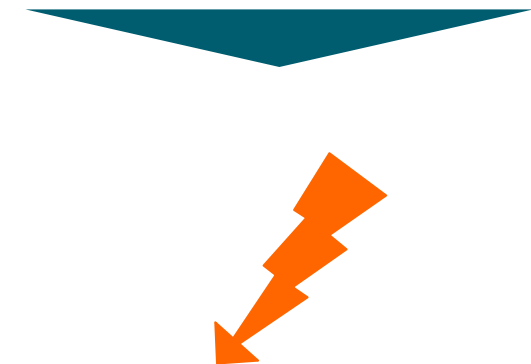
A földgázigény várhatóan drasztikusan növekedni fog a tágabb közép-keleti-európai régióban – ehhez képest:

Importútvonalak, várható és tényleges gázfogyasztás a tágabb KKEU régióban (bcm/év)

Régiós piaci változások 2007-ben

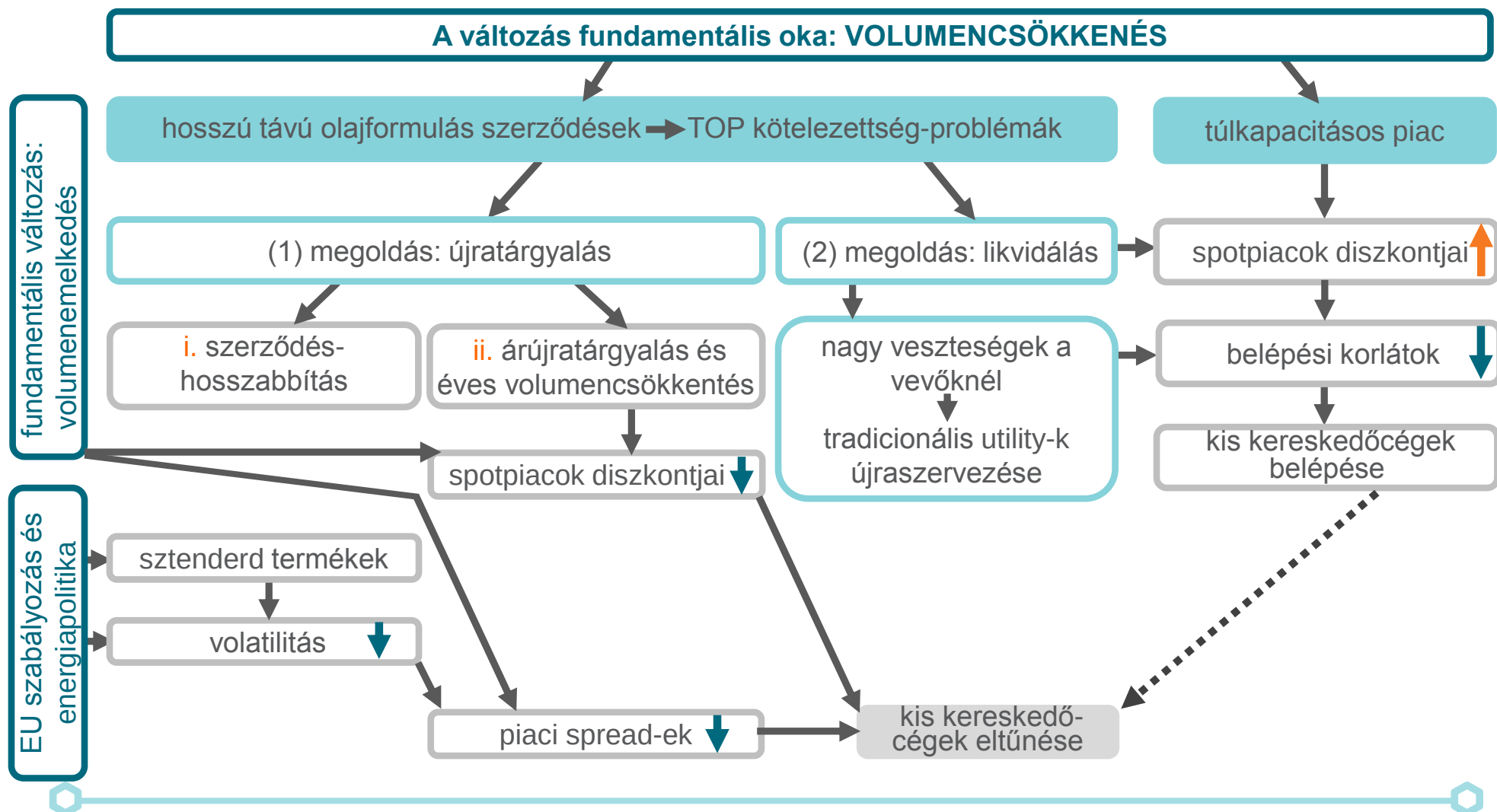
- Észak-Olaszország Európa leggyorsabban fejlődő piaca 20 bcm-es növekedéssel 10 év alatt
- A balkáni régióban 8-9 bcm növekedés várható
- Közép-Kelet-Európa országaiiban mérsékelt, 10%-os növekedés várható, de a csökkenő saját termelés további importigényt fog generálni

Témák

- (i) A földgáz-értéklánc bemutatása**
- (ii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami nem változott**
- (iii) A gázipar elmúlt 10 éve – ami változott**
- (iv) A változások hatásai és a legfontosabb kihívások**

Mi következik ebből?

Versenyelőny: **fizikai eszközök és pozíciók + hozzáférés a trading piacokhoz**

Next steps

A EU nukleáris és megújuló politikája és szabályozása

B Oroszország vs EU + Oroszország vs Ázsia

C LNG

i regionális piac → globális piac

ii US palagáz európai piacra

iii Ázsia gazdasági lassulása vs „coal to gas switch”

